

Satu Pessi

Muistisairaahan muistelun tukeminen – elämäni muistelukirjan avulla

Opinnäytetyö

Kevät 2017

SeAMK Sosiaali- ja terveysala

Geronomi (AMK)

SeAMK

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Opinnäytetyön tiivistelmä

Koulutusyksikkö: Sosiaali- ja terveysala

Tutkinto-ohjelma: Sosiaalialan koulutusohjelma

Suuntautumisvaihtoehto: Geronomi (AMK)

Tekijä: Satu Pessi

Työn nimi: Muistisairaana muistelun tukeminen – elämäni muistelukirjan avulla

Ohjaaja: Kari Jokiranta

Vuosi: 2017 Sivumäärä: 42 Liitteiden lukumäärä: 3

Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli tehdä tehostettuun palveluasumisyksikköön kirja, jonka avulla muistisairaat voivat muistella elettyä elämäänsä. Tavoitteeni oli tutkia asukkaiden, omaisten ja hoitajien kokemuksia sekä heidän mielipiteitään kirjan hyödyistä. Selvitin myös, kuinka hyvin tekemäni kirja tukee muistelua muistisairaana kanssa. Opinnäytetyöni tuo esiin myös tietoa ja ideoita siihen, miten elämäntarinatietoja voidaan hyödyntää hoitotyössä sekä antaa hoitokodin työntekijöille keinoja, kuinka he voivat muuttaa tai kehittää muistelutyötään.

Opinnäytetyö on toteutettu kvalitatiivisena eli laadullisena tutkimuksena, ja aineistonkeruumenetelmänä on käytetty fokusryhmähaastattelua. Tutkimuksessa haastateltiin tutkimukseen osallistuvien omaisia sekä palveluasumisyksikön työntekijöitä. Aineiston analyysimenetelmänä käytin aineistolähtöistä sisällönanalyysiä.

Tutkimustulokset osoittivat, että ikääntyneet kokevat muistelun mielekkääksi, vaikka joukossa olisi myös ikäviä asioita. Vanhojen ja henkilökohtaisten asioiden muistelun koettiin tuovan esille merkityksellisiä hetkiä elämässä. Kirjaa pidettiin hyvänä työvälineenä muistelussa. Elämäntarinoiden tuntemisen koettiin helpottavan hoitajaa luomaan hoitosuhdetta muistisairaaseen asukkaaseen. Kirja herätti myös pohtimaan oman läheisen elämää ja sen tärkeyttä.

.

Avainsanat: muistelu, laadullinen tutkimus, fokusryhmähaastattelu

SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Thesis abstract

Faculty: School of Health Care and Social Work

Degree programme: Degree Programme in Elderly Care

Specialisation: Bachelor of Elderly Care

Author/s: Satu Pessi

Title of thesis: : A Reminiscence Book of My Life to Support My Memory Patient

Supervisor(s): Kari Jokiranta

Year: 2017 Number of pages: 42 Number of appendices: 3

The purpose of this study was to create a reminiscence book for the unit of enhanced service housing to help demented persons to recall their life stories. My objective was to examine the experiences and opinions of relatives and nurses about the benefits of the reminiscence book. Furthermore, I examined how well the reminiscence book supports recollection with the demented person. This thesis brings out information and ideas of how life stories can be of use in care work. It also provides tools for the nurses in care homes to change or improve their reminiscing work.

This study was made by using a qualitative research method and the data was collected by using focus group interview. The interviewees were the relatives of the demented persons and the employees of the service housing unit. The method used was data-oriented content analysis.

The results indicated that recollection of past memories was meaningful for the demented persons, even though memories may have included unpleasant ones, too. The recollection of old and personal memories seemed to bring out meaningful moments of life to the person. The memory book was seen as a good tool in reminiscing work. Being familiar with the patients' life stories also seemed to help nurses to create a nurse-patient relationship. The book made me think of my own relatives' lives and importance, too.

Keywords: recollection, qualitative research, focus group interview

SISÄLTÖ

Opinnäytetyön tiivistelmä.....	2
Thesis abstract.....	3
SISÄLTÖ.....	4
1 JOHDANTO.....	5
2 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITTEET.....	7
3 MUISTELU.....	9
4 TARINOIDEN KERÄÄMINEN JA MUISTELUHETKI.....	11
5 VUOROVAIKUTUKSEN JA TOIMINTAKYVYN HUOMIOIMINEN MUISTISAIRAUKSISSA.....	14
6 TOTEUTUS.....	16
7 EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS.....	18
8 TUTKIMUSMENETELMÄT.....	20
8.1 Laadulliset tutkimusmenetelmät.....	20
8.2 Haastattelu ja fokusryhmähaastattelu.....	21
8.3 Tutkimusaineiston analyysi.....	22
9 TUTKIMUSTULOKSET.....	24
9.1 Muistisairaana elämän tukeminen.....	24
9.2 Työntekijöiden kokemat hyödyt.....	26
9.3 Omaisten kokemat hyödyt.....	27
9.4 Kokemukset sekä mielipiteet kirjasta.....	28
10 JOHTOPÄÄTÖKSET.....	30
11 POHDINTA.....	33
LÄHTEET.....	35
LIITTEET.....	38

1 JOHDANTO

”Kun minä en enää muista, ota minua kädestä. Pidä kiinni, niin että tiedän olevani tämän muiston arvoinen.”

Muistellessa rakennamme identiteettiämme sekä tarkastelemme elettyä elämäämme ja itseämme. Muistelulla on monia positiivisia vaikutuksia. Sen avulla voimme jäsentää omia kokemuksia, lisätä minuuden tunnetta sekä tuntea itsearvostusta ja ainutlaatuisuutta itseä ja omaa elämää kohtaan. Muistelu antaa voimaa ja lisää tunnetta kokonaisuudesta. (Muistelu mielen voimavarana ja identiteettityönä.)

Muistelun avulla hahmotetaan omaa elämää uudelleen. Kertoessaan elämästään ikääntyvä ihminen voi havaita uusia asioita menneisyydestään, kipeät ja vaikeatkin asiat voivat saada uuden merkityksen. Muistellessa yhdessä muiden kanssa voidaan jakaa kokemuksia, ja tällainen kasvattaa ikääntyneen sosiaalista pääomaa. (Koskinen ym. 1998, 185.)

Elämäkokemukset ovat muistelutyön perusta, jossa jokaisen ihmisen tarina on ainutlaatuinen ja kuuntelemisen arvoinen. Elämäntarinaa kerromme usein niin, että muiden on helpompi ymmärtää miksi minusta on tullut juuri sellainen kuin olen. Muistellessa kerrotaan tapahtumista, joita on itse kokenut ja asioita kerrotaan niin, että kuulija ymmärtäisi tapahtuman. (Hohenthal - Antin 2009, 27.)

Jokaisella meistä on eletystä elämästä kerrottavaa. Jokainen kertoja päättää itse mitä kertoo ja kenelle. Muistellessa ihmisellä voi olla kerrottavanaan kipeitäkin asioita. Onkin tärkeää, että kertoja kokee luottamuksellisuutta kertoessaan asioistaan. (Kan & Pohjola 2012, 78- 80.) Tässä opinnäytetyössä käytän muistelun tukena tekemääni kirjaa, Elämäni muistelu.

Suomessa on arviolta noin 193 000 muistisairasta ihmistä, joista vähintään 93 000 on keskivaikeassa muistisairauden vaiheessa. Lisäksi vuosittain muistisairauksiin sairastuu noin 14 500 ihmistä. Muistisairauksien esiintyvyys lisääntyy iän myötä (Muistisairaudet 2016). Valitsemani aihe on ajankohtainen, sillä väestö ikääntyy.

Tämän seurauksena myös muistisairautta sairastavien määrä kasvaa. Muistisairauksien yleisyys ja lisääntyminen ovatkin suuri syy siihen, miksi valitsin kyseisen aiheen opinnäytetyöhöni. Lisäksi valintaani vaikutti oma kiinnostukseni kyseistä aihetta kohtaan.

Opinnäytetyöni tarkoitus oli tehdä tehostettuun palveluasumisyksikköön kirja, jonka avulla muistisairaavat voivat muistella elettyä elämäänsä. Tavoitteenani oli saada selville omaisten ja hoitohenkilökunnan mielipiteitä kirjan hyödyllisyydestä. Lisäksi halusin selvittää, onko kirja hyödyllinen muistelun apuna. Tutkin fokusryhmähaastatteluiden avulla sitä, millaisena omaiset ja hoitohenkilökunta pitivät tekemääni kirjaa. Selvitin, oliko heidän mielestään kirjasta apua muistelun tukena.

Opinnäytetyöni tuo esiin myös tietoa ja ideoita siihen, miten elämäntarinatietoja voi hyödyntää hoitotyössä. Opinnäytetyöni myötä hoitokodin työntekijät voivat muuttaa tai kehittää keinoja muistelutyössään. Opinnäytetyössäni esille nousseet keinot antavat hoitajille uutta tietoa ja toimintatapoja, joita he voivat omassa työssään hyödyntää.

Seuraavassa luvussa käyn läpi tutkimuksen tarkoitusta ja tavoitteita. Tämän jälkeen alkaa opinnäytetyöni teoriaosuus. Teoriaosuuden jälkeen käsittelen käyttämiäni tutkimusmenetelmiä, aineiston analyysia sekä tutkimuksen luotettavuutta ja eettisyyttä ja käsittelen tutkimuksen tuloksia. Lopuksi kokoan tutkimuksen keskeisimmät tulokset johtopäätöksiin.

2 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITTEET

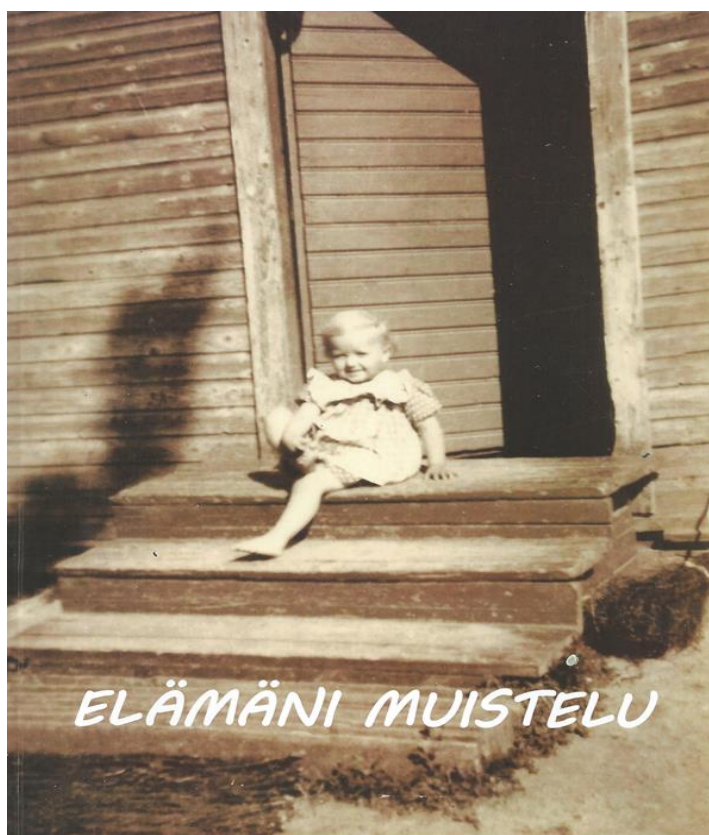
Tässä luvussa käyn läpi tutkimukseni tarkoitusta ja tavoitteita, jotka ohjaavat opinnäytetyöni etenemistä. Tuon esiin myös tutkimuskysymykseni. Opinnäytetyöni tarkoituksena oli tehdä tehostettuun palveluasumisyksikköön *Elämäni muistelukirja*. Tavoitteeni oli tutkia asukkaiden, omaisten ja hoitajien kokemuksia sekä heidän mielipiteitään kirjan hyödyistä. Lisäksi selvitin, kuinka hyvin tekemäni kirja tukee muistelua muistisairaana kanssa.

Tutkimuskysymykset opinnäytetyössäni ovat:

Millaisia kokemuksia kirjasta saadaan?

Tukeeko kirja muistisairaana elämän muistelua?

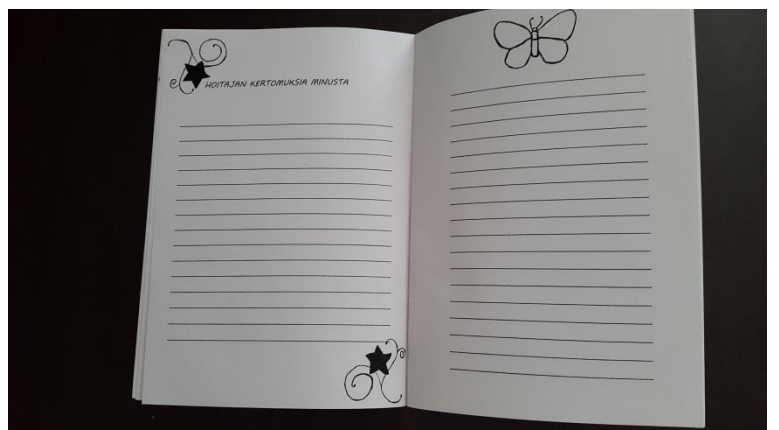
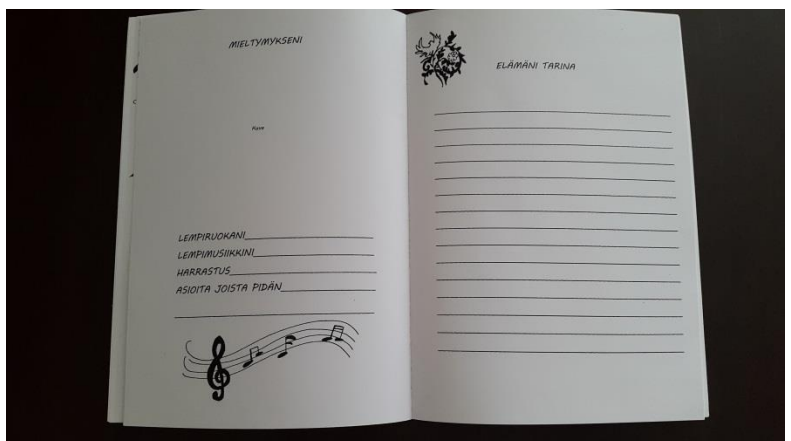
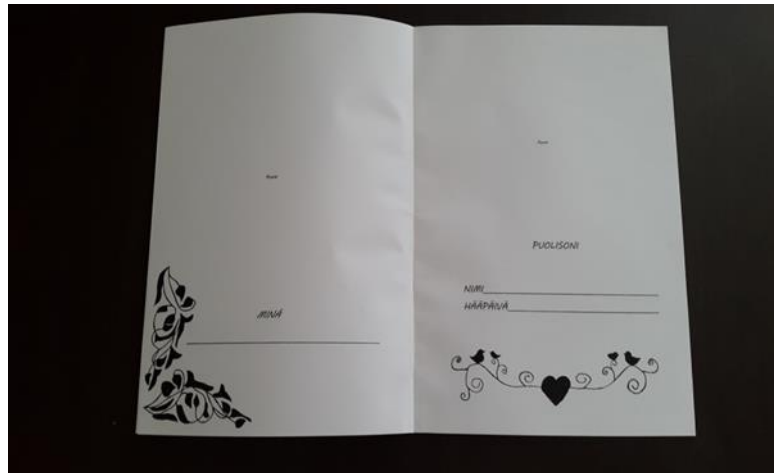
Millaisia hyötyjä omaiset ja työntekijät kokevat kirjasta olevan?

Kuva 1. Kirjan kansikuva

Tekemäni kirja sisältää tietoa asukkaasta itsestään, hänen puolisosta, avioliiton solmimisesta, mieltymyksistä, harrastuksista, lempiruoasta, lapsista, lapsenlapsista ja lapsenlapsenlapsista. Lisäksi kirjassa on tilaa asukkaan elämäntarinalle sekä lopussa työntekijöille mahdollisuus kirjoittaa asukkaasta muistoja hoitokotiajalta.

Tavoitteena on, että kirja täytettäisiin heti asukkaan muuttaessa hoitokotiin. Kirjasta olisi hyötyä sekä asukkaalle itselleen, että myös hoitohenkilökunnalle. Kirjan avulla työntekijät pystyvät ymmärtämään paremmin asukasta, kun heillä on tietoa myös asukkaan menneisyydestä. Kirja on suunnattu muistisairaille, mutta toivon, että kirja palvelisi myös kaikkia tehostetussa palveluasumisyksikössä asuvia ikäihmisiä. Kirjan olen suunnitellut ja kuvittanut kokonaan itse. Kirjat painatin yhteistyössä painotalo Bookcover Oy:n kanssa. Tarkoitukseni oli tehdä kirjasta selkeä ja yksinkertainen, joten päädyin mustavalkoiseen painokseen.

3 MUISTELU

Korkiakankaan (2002, 174) mukaan muisteluun suhtautumiseen on vaikuttanut ajatus siitä, että muistelu kuuluisi vain iäkkäille. Entisaikaan sitä pidettiin vanhuuden höppänyytenä. 1960-luvulla ajatukseen tuli muutos, joka on yhdistetty amerikkalaiseen psykiatriin Robert N Butleriin. Hän korosti, että muistelu kuuluu luonnolliseen ikääntymiseen, ja sen katsotaan edistävän iäkkäiden psyykkistä hyvinvointia. Myöhemmin on kuitenkin kyseenalaistettu, se että muistelu kuuluisi yksinomaan iäkkäille, sillä sen ajatellaan kuuluvan kaiken ikäisille. Muistelu ei pelkää tuo hyvänolon tunteita vaan se voi herättää myös ahdistuksen tunnetta, johon Butlerkin kiinnitti huomiota. Muistelu psyykkisen hyvinvoinnin tuojana on alkanut saada jalansijaa ja muistelua onkin alettu käyttämään enemmän vanhustyössä. Hohenthal-Antin (2009, 100 -101) mukaan hoitokoteihin on perustettu erilaisia muisteluryhmiä, joista on saatu hyviä tuloksia. Laitosympäristössä asuville ikääntyneille järjestetyt muisteluhetket ovatkin tärkeitä hetkiä spontaanien muistelumahdollisuuksien kavennettua.

Muistisairas tarvitsee apua muistojensa läpikäymiseen, varsinkin jos sairaus on alentanut kognitiivisia taitoja niin paljon, ettei tämä enää itsenäisesti suju. Iäkkään identiteetin tukemisessa muistelulla on tärkeä asema, sillä se auttaa iäkästä muistisairaudesta huolimatta tunnistamaan itsensä ja sen kuka hän on. Muistelu antaa mielekästä sisältöä elämään, auttaa ymmärtämään muistisairaahan käytöstä sekä antaa mahdollisuuden tukea sairasta yksilöllisellä tavalla, joka on hoitotilanteissa erityisen tärkeää. (Heimonen & Voutilainen 2006, 62- 63.)

Koskisen ym. (1998, 187) mukaan muistelun avulla pystytään pitämään yllä sosiaalisia suhteita, mikä puolestaan aktivoi muistisairasta hahmottamaan oman elämänsä sekä jakamaan muistoja muiden kanssa. Muistelu antaa iäkkäälle välineet rakentaa yhteys menneisyyden ja nykyisyyden välille.

Muistelu tukee myös iäkkään identiteettiä. Muistelun avulla ikäihminen voi tunnistaa kuka hän on ollut ja kuka hän on edelleen. Muistelun avulla pystymme ymmärtämään muistisairaahan käyttäytymistä ja pystymme tukemaan häntä yksilöllisellä

tavalla. Hoitotyössä onkin tärkeää tuntee asiakkaan elämänkerta, että hoitohenkilökunta osaisi hyödyntää sitä hoitotyössä. (Heimonen & Voutilainen 2006, 62- 63.)

Muistelu on tärkeä keino eletyn elämän tarkastelussa. Muistelun avulla hyväksymme asiat sellaisena kuin ne ovat olleet, vaikka eletyn elämän tapahtumat saavatkin uuden merkityksen. Muistelun avulla iäkäs kokee myös saavansa paikkansa yhteisössä. (Hakonen 2003, 131.) Muistelussa lähtökohtana on se, että kerrotut tapahtumat ovat tapahtuneet juuri itselle tai että kertoja on ollut osallisena tapahtumassa. Muistelut koostuvat tapahtumien mielikuvista sekä pienistä valikoiduista palasista, joiden väliin jäävät aukot täytämme itse mielikuvituksen avulla uskottaviksi. (Korkiakangas 2003, 183 -186.)

Valokuvat herättävät helposti muistoja, ja kuvia katsellessa yleensä herääkin vilkas keskustelu. Muistelijan omasta elämästä oleva valokuva herättää runsaasti henkilökohtaisia muistoja. Muistelussa ei kuitenkaan ole väliä onko kuva oma, sillä kuvat ylipäänsä herättävät muistoja ja elämyksiä menneestä ajasta. (Hohenthal-Antin 2009, 54.)

Positiivisten muistojen avulla muistisairas saa tukea oman minuuden hahmottamiseen. Tunnemuistot voivat kuitenkin aiheuttaa levottomuutta. Levottomuuden estämiseksi onkin tärkeää ohjata toiminta pois neutraalimpaan toimintaan. (Semi 2004, 106-107.) Muistot luovat siteitä eri sukupolvien välille ja niiden kautta voimme tutustua juuriimme. Jokainen muistaa eri tapahtumia ja asioita joilla on ollut merkitystä eri aikakausilla. Suuret yhteiskunnalliset tapahtumat voivat luoda siteitä eri-ikäisten ihmisten välille. (Kan & Pohjola 2012, 79.)

4 TARINOIDEN KERÄÄMINEN JA MUISTELUHETKI

Muistelu voi olla ammatillinen työmuoto tai spontaania, arkisissa tilanteissa syntyvää. Muistelu voi olla työmenetelmä, jossa muistoja herättävät erilaiset materiaalit, esimerkiksi musiikki, kuvat tai liike. Muisteluhetket voivat olla yksilölle tai ryhmille suunniteltuja, ja niillä on jonkinlainen tavoitteellisuus sekä pitkäjänteisyys. Muistelu voidaanakin määritellä menneiden mieleen palauttamisen prosessiksi. (Hakonen 2003, 130.)

Mäki (1998, 106) korostaa, että muisteluhetkien avulla saavutetaan monia eri tuloksia. Muisteluhetki vahvistaa mielekkään elämän kokemusta, ja voi herättää niin muistisairaassa itsessään kuin hoitajassakin erilaisia tunteita. Yksilöllinen ja arvostava kohtelu nostaa ihmisen jäljellä olevia kykyjä esiin. Kun vireystaso nousee ja ihminen motivoituu, myös hänen omatoimisuutensa säilyy paremmin eivätkä hänen taitonsa katoa niin nopeasti. Muisteluhetki tarjoaa onnistumisen kokemuksia, joita jokaisen tulisi elämässään kokea päivittäin. Lyhytkin muisteluhetki tuo hyvän mielen, jota kannattaa tavoitella. Osallistuja saa kokea ainutlaatuisuutensa.

Elämäntarinat ovat tutkimusmatka eri elämänvaiheisiin. Osa elämämme tapahtumista pysyy mielessämme, kun taas toiset muistot saattavat unohtua ja palata mieleemme jostakin muistoa herättävästä tapahtumasta tai hetkestä. Muistoissa käymme läpi menneitä tapahtumia, joita juuri itselle on tapahtunut. Elämäntarinaa kertoessamme toivomme kuulijan ymmärtävän maailman, joka on rakentunut muistoistamme. (Hohenthal-Antin 2009, 27- 28.)

Elämänkerran tuntemisella vahvistetaan muistisairaahan voimavaroja. Muistisairas ei enää itse pysty kertomaan mitkä asiat häntä kiinnostavat ja mitkä taas tuottavat mielihyvää. Kun tunnemme asukkaan elämäntarinan, voimme myös herättää mukavia muistoja keskustelemalla, laulamalla tai musiikkia kuuntelemalla. Elämänerroissa tulee esille myös asukkaan arvot, ja tämä mahdollistaa sen, että asukasta kohdellaan hänen arvojensa mukaisesti myös vanhana. (Mäkisalo-Ropponen 2007, 136-137.)

Mäki (1998, 110 -111) tuo esiin, että muisteluhetki vaikuttaa dementoituvaan positiivisesti, ja tämä luo myös hoitajalle myönteisemmän asenteen ymmärtää asukasta. Hoitaja oppii samalla myös uusia piirteitä asukkaasta. Muisteluhetki herättää myös uteliaisuutta kuulla lisää asukkaan elämästä, ja se tuo asukkaasta positiivisia sekä mielenkiintoisia puolia esiin. Tällä tavoin saadaan luotua asukkaan ja hoitajan välille välittävä ja hienotunteinen side.

Mäki (1998, 114) korostaa myös sitä, että muisteluhetken ympäristöllä on suuri vaikutus, sillä muistisairas saattaa keskittyä ympärillä tapahtuvaan toimintaan, vaikka häiriötekijä ei olisi suuri. Paras paikka muisteluhetkeen on tutunoloinen ympäristö, joka on voitu tehdä ja sisustaa vanhoilla tavaroilla ja esineillä, sillä näistä voi syntyä lisää muistoja. Muisteluhuonetta voi tietenkin käyttää muuhunkin toimintaan. Muisteluhetken voi järjestää myös missä tahansa, kunhan paikka on rauhallinen ilman häiriötekijöitä.

Muisteluhetki täytyy perustua luottamukseen, jossa jokainen voi olla omana itsenään. Jokaisen täytyy saada kokea arvostusta itseään ja sanomisiaan kohtaan. Muisteluhetkessä roolit vaihtuvat ja asukkaasta tukee keskustelussa antaja ja hoitajasta saaja. Muistisaira voi olla mahdoton aloittaa keskustelua elämästään, mutta oikeat johdattelut ja kysymykset voivat nostaa mieleen muistoja ja tarinoita. Muisteluhetkessä ei ole tärkeää muistetaanko asia täysin oikein tai oikeassa järjestyksessä, vaan tärkeintä on saada puhetta aikaiseksi. Muisteluhetkessä nousee esille mielikuvia ja muistoja, ja nämä tukevat tunnetta, että juuret ovat siellä jossakin. Tämä lisää turvallisuuden tunnetta sekä vähentää muistisairaahan ahdistusta. (Mäki & Stenberg 1998, 107- 108.)

Mäkisalo-Ropponen (2005, 35) korostaa, että muistisairaahan elämänkerran muistelussa omaiset ovat tärkeässä roolissa, koska muistisairas ei välttämättä pysty itse kertomaan koko elämäntarinaansa. Tarinoiden keräämisessä tulee painottaa, että jokaista asiaa ei tarvitse muistaa tai tietää. Vaikeista asioista kertominen on vaikeaa, ja siksi tulee antaa asukkaalle itse halutessaan kertoa vaikeista asioista. On myös muistettava kertoa, että elämänkertoja ei kerrota muille asukkaille, vaan ne ovat luottamuksellisia.

Omaisien voi olla vaikea kertoa yksityiskohtaisesti asukkaansa elämästä, joten on tärkeää, että kuulijan ja kertojan välillä on luottamusta. Omaiselle kannattaa kertoa elämäntarinojen hyödyt ja, se että ne auttavat hoitajia takaamaan laadukkaan hoidon. Hoitajien on ymmärrettävä, että omaisen kertoo samalla myös hiukan omaa elämäntarinaansa. Jokaisella on siis oikeus valita mitä haluaa kertoa. Hoitajan tulee myös muistaa että, omaisen tarinassa on hänen näkemys läheisensä elämästä. (Mäkisalo-Ropponen 2007, 148.)

Muistisairas ei välttämättä enää itse kykene kertomaan, mitkä asiat häntä kiinnostavat ja mitkä tuottavat mielihyvää. Elämäntarinoiden tuntemisella hänelle voidaan tuottaa mielihyvän tunteita, esimerkiksi laulamalla hänen kanssaan tuttuja lauluja. Elämäntarinat mahdollistavat sen, että jokainen saa elää omien elämäntarinojensa mukaisesti myös iäkkäänä ja että, häntä kohdellaan niitä kunnioittaen. (Mäkisalo-Ropponen 2007, 136 -137.)

5 VUOROVAIKUTUKSEN JA TOIMINTAKYVYN HUOMIOIMINEN MUISTISAIRAUKSISSA

Tässä luvussa käsittelen muistisairaahan ihmisen vuorovaikutuksen ja toimintakyvyn ottamista huomioon. Tutkimukseeni osallistujat olivat ikäihmisiä, joilla jokaisella oli jokin muistisairaus. Muistisairauksilla onkin suuri vaikutus ihmisen käyttäytymiseen, toimintakykyyn ja elämään. Muistisairaus on sairaus, joka heikentää ihmisen muistia ja tiedonkäsittelyn osa-alueita, esimerkiksi kielellisiä toimintoja sekä muistin ja tiedon käsittelyä. Etenevä muistisairaus rajoittaa itsenäistä selviytymistä sekä heikentää sosiaalista kanssakäymistä. Dementia voi olla ohimenevä tai pysyvä tila, johtuen erilaisista syistä esimerkiksi vakavasta masennuksesta tai aivo-
vammasta. (Alueellinen muistipotilaan hoitoketju.)

Muistisairas täytyy kohdata aikuisena ja arvokkaana ihmisenä, sekä kunnioittaa hänen yksityisyyttään. Muistisairaahan henkilön toimintakyvyn tukeminen saa alkunsa hänen inhimillisten tarpeiden tunnistamisesta ja yksilöllisen toimintakyvyn tason tiedostamisesta. Näiden pohjalta kohtaaminen tulee oikeantasoiseksi, sekä välte-
tään ylihuolehtivan suhtautumisen ja toisaalta liian vähäisen avun. (Heimonen 1997, 39, 53, 80.)

Heimonen (1997, 95 – 103) mukaan muistisairaus vaikuttaa vuorovaikutukseen, puheen tuottamiseen ja vastaanottamiseen, sanojen löytämiseen ja nimeämiseen sekä ajatuksien ja tarpeiden ilmaisemiseen. Onnistuneessa vuorovaikutuksessa ratkaisevaa on kuunnella, havainnoida ja olla aidosti läsnä. Sanattomaan viestintään täytyy kiinnittää huomiota, sillä muistisairas ihminen on herkkä sanattomalle viestinnälle. Muistisairaahan kanssa vuorovaikutustilanteeseen vaikuttaa myös tilanteen tunnelman laatu.

Sairauden edetessä muistisairaahan toimintakyky heikkenee, jolloin toisen henkilön rooli korostuu monissa asioissa, kuten muistojen läpikäymisessä. Muistisairas tulee kohdata arvokkaana ihmisenä, jolloin hän kokee turvallisuutta ja hänen käsitys omasta itsestään vahvistuu. Myös muistisairaahan vaikeusasteella on merkitys muisteluun. Lievästi dementoituneella muistelu tuo turvallisuuden ja yhteenkuulu-

vuuden tunteen. Sairauden edetessä taas muistelu auttaa käsittelemään tunteita ja vahvistaa identiteettiä. (Mäki 1998, 106 -109.)

Muistisairaahan toimintakyvyn tukemisen tavoitteena on muistin virkistäminen, erilaiseen toimintaan aktivoiminen sekä sosiaalisten suhteiden ylläpitäminen. Tärkein tavoite on mahdollistaa muistisairaalle hyvä arki ja elämä, jotta muistisairaahan oma-toimisuus ja toimintakyky säilyisi mahdollisimman pitkään. (Lähdesmäki & Vornanen 2009, 221.)

Heimonen & Voutilainen (2006, 63- 64) korostaa, että muistisairas tarvitsee aikaa sekä kannustusta suorituksiinsa. Aktiviteetti tulisi soveltua henkilön aiempiin mielenkiintoihin sekä vielä jäljellä oleviin kykyihin. Päivittäisiin hoitotilanteisiin voidaan yhdistää viriketoimintaa. Näin saadaan huomaamatta aktiviteettia muistisairaahan päivään. Aktiviteetin tulisi tukea muistisairaahan minäkuvaa ja olla tarpeeksi haastavaa.

6 TOTEUTUS

Tässä luvussa keskityn kertomaan tutkimukseni etenemisestä. Tuon esiin miten etenin, kun kirjat olivat tulleet painosta. Kerron myös tapaamisista, joissa täytimme omaisen kanssa yhteistyössä kirjaa.

Tutkimuskohteekseni valitsin juuri valmistuneen tehostetun palveluasumisen yksikön Jalasjärveltä. Saatuani tutkimusluvan JIK-peruspalveluliikelaitoskuntayhtymältä valitsin tutkimukseeni osallistujat satunnaisesti. Valintaani kuitenkin vaikutti muistisairauden vaikeusaste, sillä tutkimukseeni valitsin asukkaat, jotka pystyvät vielä testaamaan kirjaani muistelemalla elämäänsä. Tutkimukseen osallistumisesta pyysin myöntymyksen asukkaan lisäksi myös hänen omaiseltaan. Omaisilta saadun luvan jälkeen, jätin tyhjät kirjat asukkaiden huoneisiin. Tämän ajan asukkaat, omaiset ja työntekijät saivat tutustua kirjaan. Kirjat täytin yhdessä asukkaan ja omaisen kanssa. Tätä vaihetta helpotti, kun asukkaat ja omaiset olivat etukäteen tutustuneet kirjaan.

Muisteluhetkiä asukkaiden ja omaisten kanssa oli yhteensä kymmenen. Tapasin jokaisen kirjantäyttäjän henkilökohtaisesti yhdessä hänen omaisensa kanssa. Tapaaminen tapahtui aina osallistujan omassa asuinhuoneessa. Näin ollen saimme rauhallisen ja tutun ympäristön tilanteelle. Tutkimukseen osallistujat olivat minulle entuudestaan jollain tapaa tuttuja, koska toteutin opinnäytetyöni omalle työpaikalleni. Tutkimukseni halusin tehdä sinne, koska haluan kehittää kyseiseen paikkaan jonkin uuden työmuodon. Jokainen tuokio kesti noin kaksi tuntia, ja mielestäni kaikki olivat kiinnostuneita koko ajan. Aloimme täyttää kirjoja aina alusta alkaen, mutta välillä tarinat rönsyilivät kirjan loppuosiossa oleviin aiheisiin. Tarkoitus ei kuitenkaan ollut edetä systemaattisesti, vaan antaa muistelun johdatella kirjan täyttämistä. Muistelutilanteessa minun oli kuitenkin pidettävä jonkinlaista ohjaa käsissäni, että pääsimme etenemään ja käsittelemään kaikki kirjassa olevat aiheet. Jokaisessa tapaamisessa syntyi runsaasti keskustelua. Ilokseni huomasin, että osallistujat keskustelivat avoimesti ja luottavaisesti vaikeistakin asioista. Huomasin, miten muisteluhetki kohotti asukkaiden sekä myös omaisen mielialaa. Tuntui, että olimme kaikki iloisia tuokion päätyttyä.

Kirjojen täyttämisen jälkeen kirjat jäivät asukkaiden omiin huoneisiin hoitajien käyttöön. Näin hoitajien oli helppo löytää kirja, ja käyttää sitä asukkaan kanssa muisteluun tukena. Kirjat olivat kuukauden ajan testattavana hoitolaitoksessa. Harmikseni huomasin, että hoitajista vain osa oli käyttänyt kirjoja. Testauksen jälkeen kutsuin tutkimukseeni osallistujat teemahaastatteluun, jossa keskustelimme kirjasta.

7 EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS

Eettisyys on tieteellisessä tutkimuksessa kaiken ydin. Tutkimusetiikassa määrittävät tietyt säännöt, sen mitä tutkimuksessa tulee noudattaa. Etiikassa on kahdeksan eri eettisen tutkimuksen vaatimusta, joita tutkija voi pohtia tutkimusta tehdessään. Nämä antavat hyvän pohjan eettisten näkökulmien pohtimiseen. Tunnollisuus ja rehellisyys ovatkin tutkimusta tehdessä tärkeitä, sillä silloin voidaan olla varmoja, että tutkimuksessa on käytetty rehellisiä tutkimusmenetelmiä. Tutkimuksessa on tärkeää, että tutkijoiden välinen arvostus ja kollegiaalisuus otetaan huomioon. (Kankkunen & Vehviläinen- Julkunen 2009, 172.)

Kankkunen & Vehviläinen - Julkunen (2009, 172–179) korostaa, että tutkittavalle tulee aina kertoa mitä tehdään ja miksi. Tutkimukseen osallistuvilla on oikeus myös kieltäytyä milloin tahansa tutkimuksen aikana, näin toteutuu itsemääräämisoikeus. Tutkimukseen osallistuvilta täytyy saada suostumus osallistumiselleen, mieluiten kirjallisena tai suostumus on dokumentoitava jollain muulla tavalla. Tutkittava voi esittää kysymyksiä, jos hänen mieltään joku asia mietityttää. Näin tutkittava on tasa-arvoinen tutkijan kanssa. Oikeudenmukaisuus tarkoittaa, että kaikki tutkittavat ovat tasa-arvoisia, eikä niin sanottuja hankalia asiakkaita suljeta pois tutkimuksesta. Tutkimuksessa on myös huomioitava vakaumuksien kunnioittaminen.

Eettisyyden lisäksi tärkeää on arvioida tutkimuksen luotettavuutta. Hirsjärvi, Remes ja Sajavaara (2013, 231–232) tuovat esiin, että luotettavuuteen vaikuttaa olosuhteiden rehellinen kertominen. Olosuhteilla tarkoitetaan muun muassa häiriötekijöitä, aikaa, paikkaa, virhetulkintoja ja tutkijan omaa arviointia. Lisäksi tärkeää on kertoa tutkimuksen etenemisestä.

Opinnäytetyössäni olen huomionnut rehellisyyden sekä olen kunnioittanut kaikkia tutkimukseeni osallistujia. Tutkimukseeni osallistuvilta asukkailta ja heidän läheisiltään pyysin suostumuksen tutkimukseen. Lisäksi kysyin luvat kyseisen hoitokodin johtajalta sekä tutkimusluvan JJK- peruspalveluliikelaitoskuntayhtymältä. Tutkimusaineiston olen säilyttänyt lukitussa paikassa. Aineistoa olen käsitellyt vain itse, enkä ole antanut sitä kenenkään ulkopuolisen nähdä. Haastatteluissa ei tule esille kenenkään henkilöllisyyttä. Opinnäytetyön päätökseen saannin jälkeen hävitin tut-

kimusaineiston. Lisäksi olen kunnioittanut muiden tutkijoiden töitä sekä viitannut heidän julkaisuihinsa asianmukaisesti. Pysin raportoimaan tutkimustulokset oikein ja rehellisesti.

8 TUTKIMUSMENETELMÄT

Tässä luvussa tuon esille opinnäytetyössäni käytettyjä tutkimusmenetelmiä. Opinnäytetyöni on laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus ja luvussa avaankin laadullista tutkimusta ja sen peruspiirteitä. Aineistonkeruumenetelmänä käytin fokusryhmähaastattelua, jota käyn läpi myös tässä luvussa. Lisäksi tarkastelen lävitse aineiston analyysitapaa ja sitä, miten analysointini eteni.

8.1 Laadulliset tutkimusmenetelmät

Lähtökohtana kvalitatiivisessa eli laadullisessa tutkimusmenetelmässä on kokonaisvaltainen tutkiminen. Tarkoituksena on kuvata todellista elämää, mutta ei kuitenkaan yleistää asioita. Näin todellinen elämä tulee kuvattua kokonaisvaltaisesti. Laadullisessa tutkimuksessa on tavoitteena saada selville tosiasioita, sekä pyrkiä löytämään oma näkökulma aiheeseen, eikä todeta jo ennestään tiedettäviä asioita. Tutkimukseen kerätyssä aineistossa tulee esille tutkittavien näkökulma ja ääni. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 156 -157.)

Heikkilän (2008, 16 -17) mukaan kvalitatiivinen tutkimus on erinomainen tapa kehittää toimintaa, etsiä vaihtoehtoja ja tutkia sosiaalisia ongelmia. Tutkimuksen tulokset voivat myös antaa aihetta erilaisille jatkotutkimuksille. Aineisto on pääosin tekstimuotoista ja se kerätään vähemmän strukturoidusti toisin kuin kvantitatiivisessa tutkimuksessa. Aineisto voi olla erilaista materiaalia ja se voi olla jo aiemmin kerättyä. Tietoja voidaan kerätä haastattelulomakkeilla, yksilö tai ryhmähaastatteluilla. Haastatteluissa voi tehdä tutkimusta myös havainnoimalla haastateltavan toimintaa.

Laadullisessa tutkimuksessa suositaan aineistonkeruumenetelmiä, joissa tutkittavien omat näkökulmat tulevat esille. Laadullisen tutkimuksen menetelmiä ovat muun muassa teemahaastattelu, osallistuva havainnointi, ryhmähaastattelut sekä erilaisten dokumenttien ja tekstien diskursiiviset analyysit. (Hirsjärvi ym. 2013, 164.) Omaan tutkimukseeni valitsin fokusryhmähaastattelun, josta kerron seuraavaksi lisää.

8.2 Haastattelu ja fokusryhmähaastattelu

Haastattelu on vuorovaikutusta, jossa sekä haastateltava että haastattelija vaikuttavat toisiinsa. Haastattelutilanteeseen vaikuttavat erilaiset tekijät. Haastattelija on aina ohjaajana haastattelussa ja hänen täytyy pitää keskustelu käynnissä. Lisäksi hän on ennalta suunnitellut keskustelun kulun. Haastattelijan tulee käsitellä haastattelussa tulleita asioita luottamuksellisesti. (Eskola & Suoranta 2008, 85.)

Ruusuvuoren ja Tiittulan (2005, 23) mukaan haastatteluilla pyritään aina johonkin tiettyyn tavoitteeseen ja päämäärään. Haastattelija on valmistellut etukäteen kysymykset, joihin hän haluaa saada vastauksia. Haastattelijalla on roolina ohjata keskustelua ja kannustaa osallistujia vastaamaan kysymyksiin.

Haastattelussa pyritään saamaan laajoja ja kattavia vastauksia, ja niiden tulisi olla myös yksityiskohtaisia ja selkeitä. Haastattelijan tulee esittää täydentäviä kysymyksiä saadakseen tarpeeksi syvällisiä vastauksia kysymyksiinsä. On kuitenkin muistettava antaa myös haastateltavan puhua vapaasti, näin voidaan saada parempia tuloksia, kuin valmiilla kysymyksillä. Joskus myös pienet asiat voivat olla tutkimuksen kannalta tärkeitä. (Rubin & Rubin 2005, 129–130.)

Fokusryhmähaastatteluun osallistujat ovat henkilöitä, jotka tuovat tutkittavaan asiaan omia mielipiteitä ja näkökulmia. Puheenjohtaja ylläpitää keskustelua, sekä pyrkii saamaan hiljaistenkin äänen kuuluviin. Ryhmätapaamiset olisi hyvä saada luotua mahdollisimman rennoiksi ja mukaviksi tilanteiksi, näin saadaan luotua myös mahdollisimman paljon vapaata keskustelua. Yhden istunnon kesto on yleensä 45-60 minuuttia. (Hirsjärvi & Hurme 2001, 62.)

Keräsin aineistoni fokusryhmähaastatteluilla, sillä sen avulla sain kattavasti tietoa kirjan kehittämiseksi. Järjestin fokusryhmähaastattelut opinnäytetyöhöni osallistuvien asukkaiden omaisille sekä hoivakodin työntekijöille. Tutkin fokusryhmähaastatteluiden avulla sitä, millaisena omaiset ja hoitohenkilökunta pitivät tekemääni kirjaa. Sekä millaista hyötyä he kokivat kirjasta olevan. Selvitin, oliko heidän mielestään kirjasta apua muistelun tukena.

Haastatteluja oli yhteensä kolme. Annoin omaisille haastattelukysymykset etukäteen, jotta he saivat tutustua niihin rauhassa ennen haastattelua. Toteutin fokus-

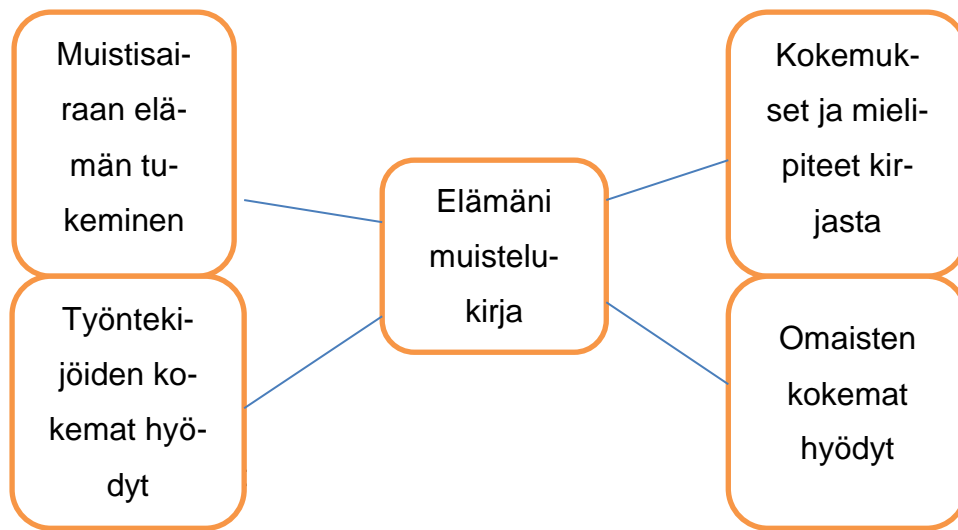
ryhmähaastattelut hoivakodin juhlasalissa, jossa oli riittävän hyvät tilat tapaamiselle. Tila oli sopivan rauhallinen ja haastattelut oli mahdollista tehdä rauhassa, ilman taustamelua tai keskeytyksiä. Haastatteluissa ilmapiiri oli leppoisa ja kaikkia osallistujat tuntuivat olevan kiinnostuneita asiasta. Fokusryhmähaastattelut kestivät keskimäärin 40 minuuttia. Joissain haastatteluissa välillä asiat rönsyilivät, mutta pidin langat käsissäni ja ohjasin pysymään aiheessa. Nauhoitin kaikki haastattelut. Olin tyytyväinen haastatteluihin, sillä niissä tuli esille monipuolisia mielipiteitä ja ehdotuksia.

8.3 Tutkimusaineiston analyysi

Tutkimuksen tärkeisiin vaiheisiin kuuluu aineiston analyysi. Analyysi tehdään aineiston keräämisen jälkeen. Analysointiin on olemassa monenlaisia eri tapoja, mutta tärkeää on valita sellainen tapa, joka parhaiten vastaa tutkimusongelmiin. (Hirsijärvi, ym 2009, 221- 224.)

Analysoinnin aloitin jo haastattelutilanteissa. Haastatteluissa pyrin kiinnittämään huomioita toistuviin ja poikkeaviin asioihin. Haastatteluaineiston analysoin induktiivisella sisältöanalyysillä. Tuomen ja Sarajärven (2003, 111 -112) mukaan Induktiivisessä päättelyssä keskeistä on aineistolähtöisyys. Ensimmäinen vaihe aineistolähtöisessä sisällönanalyysissä on teemoittelu, jolloin aineistolta kysytään tutkimustehtävän mukaisia kysymyksiä.

Litteroin haastattelut tarkasti, sanoja tai lauseita muuttamatta. Tekstiä litteroinnista syntyi yhteensä 18 sivua. Haastatteluiden litteroinnin jälkeen kävin kaikki litteroinnit läpi tarkasti. Käytin haastatteluaineiston litteroinnissa eri värejä ja kokosin aineistot teemojen mukaan. Värit auttoivat erottamaan haastatteluaineistot toisistaan. Aineistolähtöisessä sisällönanalyysissä ensimmäinen vaihe on teemoittelu. Aineistostani nousi pinnalle asioita, jotka jaoin neljään pääteemaan. Pääteemoiksi syntyivät muistisairaana elämän tukeminen, työntekijöiden kokemat hyödyt, omaisten kokemat hyödyt sekä kokemukset ja mielipiteet kirjasta. Selkeyttämiseksi luokittelin asioita itselleni paperille ja tein ajatuskartan (Kuvio1).

Kuvio 1. Teemat

Teemotittelun jälkeen aloin kartoittamaan alateemoja. Redusoin eli pelkistin haastatteluaineistojen alkuperäisilmaukset yksinkertaisempaan muotoon ja etsin kustakin teemasta olennaisia yksityiskohtia ja näkökulmia, jotka nousivat esille haastattelun materiaaleista. Näin sain selkeytettyä mitkä käsitteet ovat tärkeitä jokaisen teemaan sisällä. Tutkimustuloksissa käsittelen saamiani alateemoja. Tämän jälkeen tulkitsin vastauksia vielä tarkemmin ja selkeytin niitä haastatteluista otetuilla suorilla lainauksilla. Aineiston analyysin jälkeen tein lukuun yhdeksän johtopäätökset saamistani tuloksista.

9 TUTKIMUSTULOKSET

Tässä luvussa kerron tutkimustuloksien taustasta ja siitä, miten fokusryhmähaastatteluni ja niissä syntyneet keskustelut sujuivat. Etenen tekstissäni analyysin tuottamien teemojen mukaisesti. Käytän tutkimuksesta suoraan lainattuja ilmauksia, joita olen saanut haastatteluista, sillä lainaukset havainnollistavat tuloksia parhaiten.

Fokusryhmähaastattelut etenivät hyvin, ja keskustelua syntyi paljon. Joissain haastatteluissa mentiin myös aiheen ohikin, mutta pyrin ohjaamaan, niin että aiheessa pysyttäisiin. Sain hoitokodin työntekijöiltä ja tutkimukseen osallistuvien omaisilta paljon hyviä ja mielenkiintoisia näkemyksiä tutkimukseeni. Koin, että hoitajat ja omaiset olivat rehellisesti mukana keskusteluissa, ja he kokivat aiheen tärkeäksi. Analysoin tutkimuksestani saatua aineistoa sisällönanalyysin avulla. Jaoin tutkimuksesta saadut vastaukset neljään pääteemaan, joita ovat muistisairaana elämän tukeminen, työntekijöiden kokemat hyödyt, omaisten kokemat hyödyt sekä kokemukset ja mielipiteet kirjasta.

Selvitin fokusryhmähaastatteluiden avulla sitä, tukeeko tekemäni kirja muistelua. Kirja koettiin hyvänä tapana kerätä tietoa asukkaan menneestä elämästä. Lisäksi tärkeäksi koettiin asukkaan taustaan tutustuminen, jota voi sitten hyödyntää myös hoitotyössä. Hoitajat kokivat positiivisena sen, että he saivat olla rauhassa kahden kesken asukkaan kanssa. Kirjan avulla löytyi myös uusia voimavaroja asukkaista sekä se koettiin hyvänä työvälineenä keskustella asukkaan kanssa.

9.1 Muistisairaana elämän tukeminen

Muistelussa käytetään voimavaralähtöistä tapaa joka kohottaa mielialaa. Jaetut muistot tuovat esiin iäkkäälle tietoisuuden omista mahdollisuuksistaan. Toisen kanssa jaetut muistot ja kokemukset onnistumisesta antavat ikäihmiselle voimavaroja arkeen. (Aalto ym. 1998, 186.) Muistelu koettiin tärkeäksi mielialan kohottajaksi. Muistelu toi esiin positiivisia muistoja ja hyvän olon tunnetta.

Muistelu kohotti asukkaan mielialaa ja sai hoitajankin välillä herkistymään.

Se hetki kesti kauan josta näki että hetki oli nautinnollinen ja voimaannuttava.

Kyllä muistelu oli piristävä, palata nuoruuteen ja keski-ikään. Joka on ollut aktiivista elämää.

Yhteinen muisteluhetki tuo muistisairaalle mahdollisuuden monenlaisiin elämyksiin (Kan & Pohjola 2012, 79). Aistit voivat herätä muistelussa, muistelu voi tuoda mieleen tuoksuja ja makuelämyksiä menneiltä ajoilta. Muistelu voi herättää myös kiipeitä muistoja, vaikka muistelu onkin keino selviytyä surun hetkellä. (Medina ym. 2006, 83.) Muistelu nosti esiin monenlaisia muistoja, ja tarinoita nousi esiin runsaasti.

Isät ja äidit ovat tosi tärkeitä kaikille muistisairaille. Jos joku kysyy vanhemmistaan, niin kirjasta on hyvä katsoa. Kirjan avulla pystyy siihen muistoon menemään osalliseksi, jota muistellaan.

Kyllä, kuinka tärkeää ikäihmisille on muistelu. Omasta hoitaja koulutuksestakin jäänyt luennoilta mieleen, kuinka se estää masennusta ja nostaa mielialaa. Toki se voi herättää myös, haikeitakin muistoja.

Valokuvat ovat tärkeitä muistojen mieleen palauttajia. Kuvat luovat meille erilaisia tunteita ja niitä ei tarvitse ymmärtää, kuin sydämellä. Kuvia katsoessa teemme muistelutyötä, jossa nykyhetki antaa suuren merkityksen. (Halkola 2009, 114 -115, 216 -217.) Haastatteluista nousi esiin valokuvien tärkeys. Niistä koettiin olevan paljon konkreettista apua muistelun tueksi ja niiden koettiin herättävän muistoja. Myös Telerannan (2001,135 -138) mukaan valokuvia voi käyttää keskustelun apuna. Kuvat tuovat muistoja sekä hyvää oloa. Hän myös toteaa, että muistisairaalla on oikeus olla ihmisten kanssa, jotka tuntevat hänen elämäntarinansa.

Huomasin äitistä sellaisen, kun se on unohtanut täysin isän nimen. Niin se kysyy aina, että mikäs mun miehen nimi onkaan, niin nyt se kuvasta heti muisti.

On keskustelun tukena. Kirjasta on helppo katsoa kuva ja kuka se on ja siitä ruveta keskustelemaan. Paljonhan heillä on hyllyillä valokuvia, mutta kun ei tiedä kuka on kuka.

Mäkin oon opiskelijoille sanonu, jos tuntuu puheen aiheet loppuvan, niin valokuvat on hyvä keskustelun lähde.

Kirja tukee muistelua hyvin, kuvat tärkeistä elämäntilanteista ja juhllisista hetkistä ja sopivan mittainen elämänkertomus summaa muistelun hyvin.

9.2 Työntekijöiden kokemat hyödyt

Työntekijöiden mielestä elämäntarinan tunteminen auttaa heitä luomaan hoitosuhteen asukkaaseen. Asukkaat luottavat heihin ja lisäksi se lisää asukkaissa turvallisuuden tunnetta. Vaikka kirja onkin pääasiassa asukkaasta kertova, on siinä kuitenkin tietoa myös omaisista, ja näin hoitajat oppivat tuntemaan myös omaisia paremmin. Työntekijät pystyvät luomaan omaisiin läheisemmän suhteen ja heitä on helpompi lähestyä.

Hoitajat olivat samaa mieltä kuin Mäkisalo-Ropponen (2005, 35 -37), joka on tuonut esiin että, asukkaan menneen elämän tietäminen, auttaa ymmärtämään häntä paremmin. Työntekijöiden mielestä kirja toimii hyvänä työvälineenä muistelussa. Kuvat ovat hyviä herättämään muistoja ja tarinoita.

Auttaa hoitajaa lähestymään asukasta paremmin.

Huomas, se sellainen innostus kumpus ja tuli paljon sellaisia asioita joita ei ole hoksannutkaan. Vaikka vähä tietää taustaa, mutta kuitenkin sieltä tuli uuttakin asiaa ja innolla.

Hoitajan näkökulmasta kirjan kanssa on kiva muistella. Jos ei tunne asukasta, ei edes tiedä lapsista, niin on helppo johdattaa muistelua kirjan avulla. Ei tarvitse sanoa että mä en nyt tiedä, vaan kirjaa apuna käyttäen tietää.

Ilman muuta se on hyvä käsikirja joka auttaa hoitajaa muistelemaan. Millään ei pysty jokaisen asukkaan elämänkertaa muistamaan niin kirja auttaa siinä.

Ajattelis, että nuoret hoitajat, joilla ei ole vielä sitä kokemusta, niin niitä sen auttaa pääsemään syvemmälle, pysähtymään ja istumaan muistelemaan. Kirja antaa työvälineen siihen. Me vanhat hoitajat osatahan jo johdatella muistisairasta muisteluun.

Kirjan avulla saan antaa omaa aikaa asukkaalle.

Hoitajien mielestä asukkaan elämäntarinan tunteminen helpottaa hoitotoimenpiteitä, kun tiesi mistä asukas pitää ja minkälaisia tottumuksia hänellä on. Mieliruuuan, tapojen ja tottumusten tietäminen helpottaa esimerkiksi ruokailutilanteita. Myös mieli musiikki koettiin tärkeänä, sillä se herättää mieluisia muistoja ja voi myös hankalissa tilanteissa rauhoittaa asukasta.

9.3 Omaisten kokemat hyödyt

Muistelu koettiin myös voimaannuttavana omaisten mielestä. Se nosti esiin myös omaisissa monenlaisia tunteita ja ajatuksia. Herättiin pohtimaan läheisen mennyttä elämää ja sen tärkeyttä.

Onhan tämä omaisillekin sellainen herätyksen paikka, kun sisarusten kanssa on soiteltu ja ruvettu muistelemaan ja miettimään äitin historiaa.

Mua melkein aina välillä itkettikin, kun täytettiin näitä kirjoja, kun katte- len niiden nuoruuden aikaisia kuvia ja omia lapsuuden kuvia. Kirjaa täyttäes tuli monenlaisia tuntemuksia.

Tämä on ollut hyvä pysähdyksen paikka, tämä kirjan tekeminen.

Aivan ihana kirja ja itsellekin tuli muutama asia uutena tietona.

Joo ihan totta, minä kun olen ainokainen ja niin kuin minä sanoin niin se herätti monenlaisia tuntemuksia kun sitä teki. Se oli sellainen aika matka. Kun viime vuosinakin on ollut kaikenlaista niin kuitenkin lopuksi tuli jotenkin hyvä olo kun ajatteli kuinka mukavaa niillä on ollut ja varsinkin kun nämä viime vuodet on ollut niin rankkoja. Tuli niin kuin vapautunut olo.

9.4 Kokemukset sekä mielipiteet kirjasta

Keskustelimme kirjan parannusehdotuksista, ja siitä mitä siihen olisi voinut lisätä tai olisiko jotain voinut jättää pois. Hyviä ehdotuksia tuli runsaasti. Ehdotuksien pohjalta huomasin itsekin, että millaisia asioita olisi vielä pitänyt ottaa huomioon kirjaa suunnitellessa.

Lempi virretkin vois olla, aika usein meiltä hoitajilta kysytään, että mikä sen lempivirsi oli.

Tyhjiä sivuja joihin voi itse otsikoida, esim. mikä on tärkeää, on ne puhtaat vaatteet ja huolitellut.

Sellainen mihin voisi laittaa kuka on käynyt.

Sanontoja, joita on. Meidän äiteellä on tällainen, ei mieli mettä keitä. Äidillä on paljon niitä sanontoja.

Jonkinlainen yksinkertainen tilannetarina jostain tietystä hauskasta tai mukavasta hetkestä.

Esimerkiksi tärkeitä paikkoja. Meillä oli sellainen asukas, jolle oli Helsinki tärkeä. Hän halusi mennä vielä joskus meren rannalle, niin siitä kuva kirjaan.

Hyvinä puolina tuotiin esiin se, että kirja oli sopivan mittainen testattavaksi. Haastatteluista tuli esiin, että mikäli kirja olisi ollut paksu ja isotöinen, olisi se helposti jäänyt täyttämättä. Kuitenkin esimerkiksi valokuville ja elämäntarinalle toivottiin lisää sivuja. Lisäksi jotkut olivat itse muokanneet sivuja, esimerkiksi jos heillä ei ollut lapsia.

Kirjasta jää mukava muisto omaisille. Harmittaa kun ei ole itsekkään tullut kyselyä isovanhemmilta kaikkea, kun ei vanhemmatkaan tiedä kaikkea.

Hoitajien kohta on siinäkin mieles hyvä esimerkiksi, kun vainaja joka meiltä lähti niin omaiset kyseli hautajaisiin ohjelmanumeroa, että mitä sanontoja sillä oli. No eihän sitä siinä paikas tullu mitään mieleen, mutta sitte jälkeinpäin tuli. Jos tuommoinen olisi ollut, niin siitä olisi ollut helppo katsoa.

Sivuja lisää valokuville elämänvarrelta. Kirjaa tehdessä tuli ihania kuvia vastaan joita olisi ollut kiva laittaa.

Ja ehkä lisää sivuja elämäntarinan kohtaan. Aluksi ei meinannut tarinaa kertyä mutta kun vauhtiin pääsi niin meinas tulla tekstiä vaikka kuinka paljon. Meinas mennä hoitajan tilaankin.

Minä ahdoin monta kuvaa samaan sivuun kun kuvat oli niin pieniä. Ennen vanhaan kun otettiin sellaisia pieniä kuvia.

Kun ei ole vielä siunaantunut lapsenlapsenlapsia niin minä laitoin muita valokuvia niihin kohtiin.

Jos ei ole lapsia niin sitten voisi laittaa sisaruksien kuvia tai kummilasten kuvia.

Haastatteluiden myötä huomasin unohtaneeni kirjasta lemmikkiosion. Lemmikeillä on kuitenkin iso osa ihmisen elämässä sekä positiivinen vaikutus ihmiseen. Noppari ja Koistinen (2005, 149) toteavat myös, että eläimet vähentävät stressiä ja tuovat iloa. Lemmikki tuo iloa arkeen ja usealle lemmikistä tulee tärkeä osa elämää, joka lisää hyvinvointia.

Lemmikkieläimille, koska ne on niin tärkeitä.

Kirja koettiin positiivisena, ja toivottiin, että se jäisi pysyväksi tavaksi kyseiseen hoitokotiin. Lisäksi koettiin että, kirjan yhdessä läpikäyminen lähentää hoitajaa ja asukasta. Ihmistä ymmärtää aina paremmin, kun tuntee hänen elämäntarinansa. Kuvat koettiin tärkeiksi muistin tukijoiksi. Kirjaan tuli sekä parannusehdotuksia, mutta myös kehuja ja hyviä puolia. Kirjaa pidettiin tarpeeksi yksinkertaisena ja sitä oli helppo käydä läpi.

Kiva että, olet tehnyt tällaisen kirjan, me ainakin hoitajina kannustetaan sitä käyttämään.

Ilman muuta jokaiselle tämmöinen, jos joku vieraskin tulee katsomaan äitiä, niin sitä voi käyttää kun keskustelu ei muuten enää suju.

Se olisi käsikirja siihen yhdessä oloon.

Joku omainen oli ensin, että mitä mä tuollaasta, enhän mä osaa tuohon mitään kirjoittaa, mutta sitten kun se käyntiin lähti niin se tykkäskin.

Toivotaan että kirjasta tulisi kaikille talossa asuville. Me ollaan oltu etuoikeutettuja tähän mukaan päästyämme.

10 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tässä luvussa tuon esiin tutkimustuloksista saatuja johtopäätöksiä. Kokoan tulokset yhteen ja vastaan myös tutkimuskysymyksiin. Kokoan myös tutkimuksestani esiin nousseita asioita kirjan hyödyllisyydestä ja sen käytön mahdollisuuksista. Tutkimuskysymyksiäni olivat: Millaisia kokemuksia kirjasta saadaan? Tukeeko kirja muistisairaana elämän muistelua myöhäisemmässä vaiheessa? Millaisia hyötyjä omaiset ja työntekijät kokevat kirjasta olevan?

Tutkimuksessani selvisi, että ikääntyneet kokevat muistelun mielekkääksi, vaikka joukossa olisi myös ikäviä asioita. Vanhojen ja henkilökohtaisten asioiden muistelun koettiin tuovan esille muistoja ja merkityksellisiä hetkiä elämästä. Kirja todettiin hyväksi muistelun tukijaksi. Hohenthal - Antin (2009, 54) toteaa valokuvien herättävän muistoja ja elämyksiä. Kirjassa olevista omista kuvista koettiin olevan paljon konkreettista apua muistelun tueksi ja niistä riittää tarinaa.

Heimonen ja Voutilainen (2006, 62) toteavat asukkaan tuntemisen olevan tärkeää hoitotyössä. Tämä auttaa ymmärtämään muistisairaana käyttäytymistä hoitotilanteissa. Opinnäytetyössäni työntekijät kokivat myös asukkaan elämäntarinan tuntemisen auttavan heitä helpommin luomaan hoitosuhdetta ja helpottavan hoitotoimenpiteitä, kun tietää mistä asukas pitää ja millaisia tottumuksia hänellä on. He kokivat myös asukkaan luottavan heihin paremmin ja tämä taas lisäsi asukkaissa turvallisuuden tunnetta sekä kohensi mielialaa.

Mieliruuuan, tapojen ja tottumusten tietäminen helpottaa esimerkiksi ruokailutilanteita. Myös mielimusiikki on tärkeä, sillä se herättää mieluisia muistoja ja voi hankalissa tilanteissa rauhoittaa asukasta. Mäkisalo-Roposen (2005, 35) mukaan omaiset ovat tärkeässä roolissa muistisairaana elämän kertomisessa. Tekemäni kirja sisältääkin pääasiassa tietoa asukkaasta, mutta siinä on mukana myös asioita omaisista, ja näin hoitajat oppivat tuntemaan myös omaisia paremmin. Tämä helpottaa luomaan omaisiin läheisemmän suhteen, ja tämä taas tukee yhteistyötä.

Myös omaiset kokivat, että kirjasta on monenlaista hyötyä. Se herätti pohtimaan oman läheisen elämää ja sen tärkeyttä. Lisäksi koettiin tärkeäksi, että se jää muis-

toksi läheisestä tämä pois nukkumien jälkeen. Omaiset kokivat kirjan positiivisena, ja toivoivat sen jäävän pysyväksi tavaksi kyseiseen hoitokotiin.

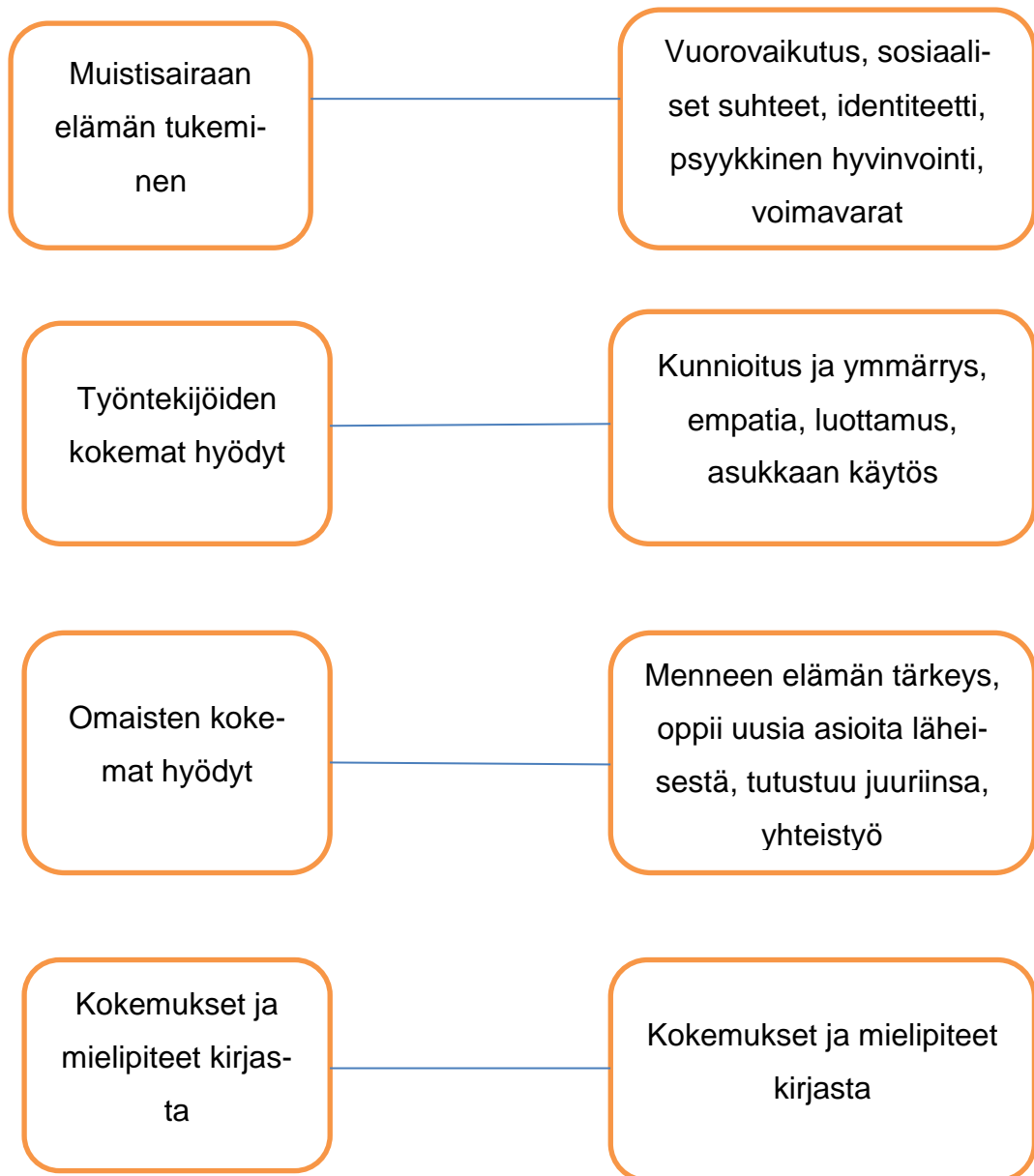
Teoriatieto ja tutkimustulokset tuovat esiin muistelun tärkeyden. Lisäksi ne tuovat esiin tekemäni kirjan hyödyt muistelun tukena. Muistelu tukee iäkästä ihmistä kokonaisvaltaisesti. Kirja hyödyttää asukasta, omaista sekä työntekijää, ja sen käyttöönotto olisi hyödyllinen.

Muistelun ollessa tärkeässä roolissa muistisairaana hyvinvoinnille (Korkiakangas 2002, 173.) Mielestäni tulisikin olla keinoja joilla muistelu olisi helppo ottaa osaksi arkea. Tekemäni kirja onkin hyvä työväline muistelutyöhön, sillä se helpottaa muistelua muistisairaana kanssa. Muistelutyö on hyvä ja toimiva työmenetelmä ikäihmisten parissa. Uskon, että kirja lisää muistelutyön määrää, sillä ilman kirjaa voi olla vaikea aloittaa muistelua muistisairaana kanssa.

Tutkimustulosteni perusteella muistelu koetaan tärkeäksi muistisairaalle, mutta muistelun merkitystä tulisi minun näkökulmastani korostaa vielä enemmän. Pohdin, käytetäänkö muistelua riittävästi arjessa? Muistelu on mukana hoitokodin toiminnassa, mutta työntekijöillä menee paljon työaika hoitotyöhön, joten arjen kiireen keskellä viriketoiminnat, kuten muistelu jää helposti taka-alalle. Tutkimusta tehdessäni kiinnitin huomiota siihen, että kaikki hoitajat tiesivät kirjoista, mutta vain osa hoitajista kuitenkin käytti kirjoja. Pohdinkin, vaikuttiko tähän hoitajien vähäinen määrä työvuoroissa?

Mielestäni olisi tärkeää kehittää keino, jolla muistelu saataisiin osaksi hoitokodin arkea. Ehdotukseni olisikin, että hoitokodissa olisi erikseen henkilö, joka vastaa viriketoiminnan järjestämisestä. Näin ollen hän voisi järjestää viriketoimintaa, kuten muistelua sekä ohjata henkilökuntaa tuokioiden pitämisessä. Toivon kirjan tuovan kyseiseen hoitokotiin työmenetelmän, joka auttaa sekä asukkaita että työntekijöitä jokapäiväisessä arjessa.

Seuraavaksi esittelen kuvion, joka on muodostunut analysointi vaiheessa. Kuviossa on keskeisimmät tutkimustulokseni. Johtopäätökseni syntyivät näiden tutkimustulosten pohjalta.

Kuvio 2.

11 POHDINTA

Opinnäytetyötäni aihe ei ollut minulle heti selvillä. Aihetta pohtiessa, mietin omia mielenkiinnon kohteita. Aiemmista työkokemuksista kumpusi esiin kiinnostus iäkkäiden ihmisten kanssa muistelemiseen ja juttelemiseen vanhoista asioista. Tästä ideani alkoi hiljalleen kehittyä. Pohtiessani keinoja, joilla voisin tutkia muistelua, sain ajatuksen tehdä kirjan, *Elämäni muistelu*. Tutkimustyöni tarkoituksena oli selvittää millaisia kokemuksia ja ajatuksia tekemäni kirja herättää omaisten ja hoitajien taholta. Tutkimukseni avulla halusin saada tietoa kirjan hyödyllisyydestä.

Aikaisempia tutkimuksia on muistelusta tehty, mutta ei varsinaisesti käytetty kirjaa muistelun tutkimiseen. Aikaisimmissa tutkimuksissa on käytetty esimerkiksi kortteja ja muistelulaatikoita. Selatessani aikaisempia tutkimuksia löysin tutkimuksen, joka oli tehty Oulun diakonissalaitoksen veljenkodin asukkaille. Tässä työssä oli tehty ikääntyneen elämäntulkku kansio. Tutkimus oli tehty iäkkäille toisin kuin minun tutkimuksessani, jossa rajasin tutkimuksen muistisairaisiin ikäihmisiin. Tutkimuksessa nousi esille muistelun tärkeys, joka parantaa asiakkaiden elämänlaatua. Tulimme samaan tulokseen, että muistelun tärkeyttä pitäisi hoitotyössä painottaa sekä toteuttaa enemmän.

Kun lähdin tekemään tutkimustani, pohdin, tuleeko aineistoni olemaan riittävä. Ajattelin, että riittääkö tutkimukseeni vain yhden hoivakodin asukkaat. Aineiston saantiini vaikutti myös aineistonkeruumenetelmäni, eli fokusryhmähaastattelu. Fokusryhmähaastattelu oli mielestäni onnistunut valinta, sillä sen avulla sain esiin runsaasti tietoa ja mielenkiintoisia ideoita kehittää kirjaa entistä paremmaksi.

Aloitin opinnäytetyöprosessini keväällä 2016 suunnitelman teolla. Kesällä 2016 tein tutkimukseni teoriaosuutta. Kirjojen painaminen kesti odotettua pidempään ja kirjat olivat valmiina 2016 vuoden lopussa. Tämän jälkeen vein kirjat hoitokotiin. Tammikuussa 2017 keräsin tutkimukseeni aineistoa fokusryhmähaastatteluiden avulla. Aineistonkeruun jälkeen litteroin aineiston tekstimuotoiseksi. Opinnäytetyöprosessini eteni vaihtelevasti ja osittain jouduin tekemään muutoksia suunnittelemaani aikatauluun.

Iso kiitos kuuluu perheelleni ja muille taustajoukoille, jotka loivat uskoa minuun. Tämä oli ensimmäinen tekemäni opinnäytetyöni, joten sain ensimmäisen kokemuksen tutkimustyön tekemisestä. Opinnäytetyön kaltaisen työn tekeminen oli minulle aivan uutta ja siinä oli paljon haasteita, mutta se oli monella tavalla opettavainen kokemus.

Opinnäytetyöni aiheen kiinnostavuus ja mieluisuus auttoivat motivoimaan tutkimuksen tekemistä. Itse hoitotyötä tehdessäni, olen pohtinut iäkkäiden mennyttä elämää ja millä tavalla sitä saisi helpoiten käytyä lävitse muistisairaana kanssa. Opinnäytetyötäni tehdessä ilokseni huomasin, miten onnistunut valinta kirja oli muistojen keräämiseen. Kirja on käytännöllinen ja kovakantinen, joten se kestää hyvin käyttöä. Myös omaiset pitivät muistelua tärkeänä ja huomasivat, että sen avulla tuli esiin uusia asioita äidin tai isän elämästä. He kokivat myös tärkeänä, että kirja jää heille omaisen kuoleman jälkeen. Omaiset korostivat myös työntekijöiden kohtaa kirjasta. Sinne voidaan kirjoittaa tärkeitä muistoja asumispalveluyksikkö ajasta, ja nämä vain hoitajat kokevat iäkkään kanssa.

LÄHTEET

- Aalto, L., Hakonen, S., Koskinen, S. & Päivärinta, E. 1998. Vanhustyö. Jyväskylä: vanhustyönkeskusliitto. Gummerus OY.
- Alueellinen muistipotilaan hoitoketju. 3.3.2016. [Verkkosivu]. Keski-Suomen sairaanhoitopiiri. [Viitattu 25.3.2017]. Saatavana: http://www.terveysportti.fi/dtk/ltk/koti?p_artikkeli=shp00555
- Eskola, J. & Suoranta, J. 2008. Johdatus laadulliseen tutkimukseen . 8. p. Tampere: Vastapaino
- Hakonen, S. 2003. Muistelutyö. Teoksessa Marin, M. & Hakonen, S. Seniori- ja vanhustyö arjen kulttuurissa. Jyväskylä: PS-kustannus
- Halkola, U., Mannermaa, L., Koffert, R. & Kolu, L. 2009. Valokuvan terapeuttinen voima. Helsinki: Duodecim
- Heikkilä, T. 2008 Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Edita Prima Oy.
- Heimonen, S. & Voutilainen, P. (toim.). 1997. Dementoituva hoitotyön asiakkaana. Tampere: Tammer-Paino Oy
- Heimonen, S-L. & Voutilainen, P. 2006. Avaimia arviointiin. Dementoituvien kuntoutumista edistävä hoitotyö. Helsinki: Edita
- Hirsijärvi, S. & Hurme, H. 2001. Tutkimushaastattelu: teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara P. 2009. Tutki ja kirjoita. 13., Osin uudistettu painos. Helsinki: Tammi.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara P. 2013. Tutki ja kirjoita. 18.Uudistettu painos. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi
- Hohenthal-Antin, L. 2009. Muistot näkyviksi. Muistelutyön menetelmiä ja merkityksiä. Juva:WS Bookwell
- Kan, S. & Pohjola, L. 2012 Erikoistu vanhustyöhön. Helsinki: Sanoma Pro Oy.
- Kankkunen, P. & Vehviläinen-Julkunen, K. 2009. Tutkimus hoitotieteessä. Helsinki: WSOY.

- Korkiakangas, P. 2002. Muistelusta voimavaroja vanhuuteen. Teoksessa Heikkinen, E. & Marin, M. Vanhuuden voimavarat. Vammala: Vammalan kirjapaino Oy
- Korkiakangas, P. 2003. Muistelusta voimavaroja vanhuuteen. Teoksessa Heikkinen, E. & Marin, M. Vanhuuden voimavarat. Vammala: Vammalan kirjapaino Oy
- Koskinen, S., Aalto, I., Hakonen, S. & Päivärinta, E. 1998. vanhustyö Jyväskylä: Gummerus Oy
- Lähdesmäki, L & Vornanen, L. 2009. Vanhuksen parhaaksi: Hoitaja toimintakyvyntukijana. Helsinki: Edita Prima Oy
- Medina, S., Vehviläinen, S., Haukka, U., Pyykkö, V. & Kivelä, S. 2006. Vanhustenhoito. Porvoo: WSOY
- Muistelu mielen voimavarana ja identiteettityönä. Ei päiväystä. [Verkkosivu]. Suomen mielenterveysseura. [Viitattu 27.2.2017]. Saatavana: <http://www.mielenterveysseura.fi/fi/mielenterveys/hyvinvointi/muistelu-mielen-voimavarana-ja-identiteettity%C3%B6n%C3%A4>
- Muistisairaudet. 2016. [Verkkosivu]. Muistiliitto. [Viitattu 27.2.2017]. Saatavana: <http://www.muistiliitto.fi/fi/muistisairaudet/muistihairiot-ja-sairaudet/muistisairaudet/>
- Mäki, O. & Stenberg M. 1998. Meidän kodin muisteluhetki. Toinen painos. Tampere: Sopimusvuorisäätiö.
- Mäki, O. 1998. Muistelu-kuntouttavaa hoitotyötä parhaimmillaan. Teoksessa Heimonen, S. & Voutilainen, P. (toim.). Kuntouttava työote dementoituvien hoitotyössä. Helsinki: Kirjayhtymä Oy
- Mäkisalo-Ropponen, M. 2005. ” Me ollaan sankareita elämän...” Elämäntarina-ajattelu vanhustyössä. 3. painos. Joensuu: Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu
- Mäkisalo-Ropponen, M. 2007. Tarinat työn tukena. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi
- Noppari, E. & Koistinen, P. (toim.) 2005. Laatu vanhustyöhön. Helsinki: Tammi.
- Rubin, H. & Rubin, S. 2005. Qualitative interviewing: the art of hearing data. 2. e. Sage Publications, Inc.

- Ruusuvuori, J. & Tiittula, L. 2005. Tutkimushaastattelu ja vuorovaikutus. Teoksessa: Ruusuvuori & Tiittula (toim.) Haastattelu: tutkimus, tilanteet ja vuorovaikutus. Tampere: Vastapaino, 22–56.
- Semi, T. 2004. Ihmetekoja kaapista löytyvillä aineksilla. Ilmaisullinen kuntoutusmenetelmä dementiatyössä. Espoo: Opri & Oleksi Oy.
- Teleranta, P. 2001. Alzheimerin tauti osana elämää ja elämänosana. Jyväskylä: Gummerus kustannus oy.
- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2003. Laadullinen tutkimus ja sisältöanalyysi. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy

LIITTEET

Liite 1. Tutkimuslupa

Liite 2. Opinnäytetyöhön osallistumislupa

Viranomaisen
JIK-peruspalveluliikelaitoskuntayhtymä
Ikääntyneiden palvelut
Vs. ikääntyneiden palvelujohtaja

Päätös
Päivämäärä
13.12.2016
Pykälä
27/2016

Diaari nro
HAL:145 /2016

Asia, jota päätös koskee Luvan myöntäminen Satu Pessille opinnäytetyöhön "Elämäni muistelu"

Asianosaiset Satu Pessi (satu.pessi@seamk.fi)

Selostus asiasta ja perustelut Seinäjoen ammattikorkeakoulussa geronomin tutkintoa suorittavat Satu Pessi ja ovat hakeneet tutkimuslupaa opinnäytetyölleen. Hakemuksen saapumisen jälkeen Satu Pessi on 9.12.2016 puhelimitse ilmoittanut, että ei ole enää opinnäytetyöhankkeessa mukana. Opinnäytetyön lupahakemus ja tutkimussuunnitelma ovat liitteinä.

Opinnäytetyön aiheena on "Elämäni muistelu". Opinnäytetyön tarkoituksena on tutkia asumispalveluyksikössä asuvien muistisairaiden elämän muistelua. Muistelun tukena käytetään elämäni muistelukirjaa, täytetyt muistelukirjat jäävät Itoniemikodille käyttöön.

Tutkimuskysymykset ovat:

1. Millaisia kokemuksia kirjasta saadaan?
2. Tukeeko kirja muistisairaana elämän muistelua myöhemmässä vaiheessa?
3. Kokevatko omaiset ja hoitajat kirjasta olevan hyötyä muistelussa muistisairaana kanssa?

Ohjaajana toimii lehtori Kari Jokiranta (Kari.Jokiranta@seamk.fi).

Opinnäytetyön kohderyhmänä ovat asukkaat. Kokemuksista haastatellaan heidän omaisiaan sekä henkilökuntaa. Opinnäytetyö tehdään käyttäen laadullista tutkimusmenetelmää.

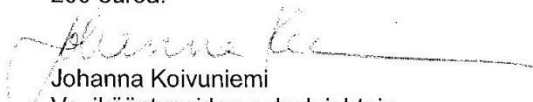
Hakijat anovat myös rahallista tukea opinnäytetyössä käytettäviin Elämäni muistelukirjojen painatukseen. Kirjat painatetaan Painotalo Casper Oy:ssä ja niiden kustannusarvio on 420 euroa, puhelinsoiton 9.12. mukaan todellinen hankintahinta on ollut 350 euroa.

Toimivalta asiassa perustuu JIK ky:n hallintosäännön 4§:ään.

Päätös Tutkimuslupa myönnetään seuraavin edellytyksin:
- tutkimuksen aineistoa käsitellään siten, että vastaajien anonymiteetti säilyy.
- sähköinen kopio valmiista opinnäytetyöstä toimitetaan pdf-muodossa osoitteeseen kirjaamo@jicky.fi ja luvan myöntäjälle.

Myönnetään Elämäni muistelukirjojen painatukseen rahallista avustusta 200 euroa.

Viranomaisen
allekirjoitus

Johanna Koivuniemi
Vs. ikääntyneiden palvelujohtaja

Viranomainen
JIK-peruspalveluliikelaitoskuntayhtymä
Ikääntyneiden palvelut
Vs. ikääntyneiden palvelujohtaja

Päätös
Päivämäärä
13.12.2016
Pykälä
27/2016

Diaari nro
HAL:145 /2016

Puh. 050 303 2049, johanna.koivuniemi@jikkyy.fi

Tiedoksianto asian-
osaiselle

Lähetetty tiedoksi kirjeellä (Kuntalaki 95 §)
 Lähetetty tiedoksi sähköisesti (Laki sähköisestä asiointista viranomaistoiminnassa 19 §)
 Annettu postin kuljetettavaksi Luovutettu asianosaiselle

Vastaanottajan allekirjoitus

Tiedoksi: Satu Pessi, osastonhoitaja Jaana Kuja-Kyyny, kuntayhtymän johtaja

Paikka ja aika
Ilmajoki 13.12.2016

Tiedoksiantaja

Johanna Koivuniemi
vs ikäänt. palvelujohtaja

Päätös ollut nähtävillä 19.12.2016

Todistaa: _____

Oikaisuvaatimusohjeet

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimus on toimitettava JIK ky:n kirjaamoon viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Opinnäytetyön osallistumislupa

Olemme Seinäjoen ammattikorkeakoulun geronomi opiskelijoita, jotka tekevät opinnäytetyötään.

Opinnäytetyömme tarkoituksena on tehdä elämäni muistelukirja tehostettuun palveluasumisyksikköön muuttavalle muistisairaalle.

Kirjat täytetään yhdessä asukkaan ja hänen omaistensa kanssa. Sekä lopuksi istumme kahvin merkeissä kuulemaan mielipiteenne kirjasta.

Kirja täytettäisiin heti asukkaan muuttaessa yksikköön. Kirjasta olisi hyötyä sekä asukkaalle itselleen, että myös hoitohenkilökunnalle. Kirjan avulla hoitajat saavat arvokasta tietoa asukkaasta. Tämä auttaa myös hoitohenkilökuntaa ymmärtämään paremmin asukkaan käyttäytymistä. Muistisairaille kirja on hyvä apu muistella elämäänsä. Kirjan lopussa on tilaa hoitajille kirjoittaa muistelmia asukkaasta hänen asuessaan palveluasumisyksikössä.

Olemme valinneet läheisenne mukaan opinnäytetyön tutkimukseen. Tarvitsemme siihen suostumuksenne.

Jalasjärvi Pvm: 20.11 2016

Allekirjoitus

Ystävällisin terveisin Satu Pessi